

Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Amme Alacaklarının Tahsili

Sedat Eryürek SMMM - DENETÇİ - 30.08.2015

Maliye Bakanlığı; “Yeni Türk Ticaret kanunda, yapılan düzenlemeleri” dikkate alarak devlet alacaklarının tahsilinde uygulanan yol haritasında bazı yeni uygulamaları yürürlüğe koymuştur. Yürürlüğe konan bu uygulamalar bu makalemin konusunu oluşturmaktadır. Öncelikle Limitet şirketlerin ortaklarının, müdür ve kanuni temsilcilerinin amme alacağı karşındaki sorumlulukları daha sonra ise Anonim şirket ortakları, yönetim kurulu üyeleri ve kanuni temsilcilerinin amme alacağı karşındaki sorumlulukları üzerinde durmaya çalışacağım.

A-) Limitet Şirketlerin Amme Alacaklarında Sorumluluk:

1) Ortaklık nedeni ile Sorumluluk;

Limitet Şirketler ortakları Eski Türk Ticaret kanununa göre hisselerini usulüne uygun olarak noterden devir etmeleri karşın ticaret sicilden tescil ettirmedikleri zaman şirket ortaklığından çıkmış sayılmıyordu. Bu durum hissesini devir eden ortağın mağduriyetine yol açıyordu. Bu mağduriyet Yeni Türk Ticaret Kanununda ortaklık payının devrini düzenleyen 595. Maddesi ile ortadan kalkmış olup şirket ortaklığının devrinin 595. Maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda yapılması halinde yapılan devir işlemleri Ticaret siciline tescil edilmese bile ortağın 6183 sayılı Kanunun 35. Maddesine istinaden amme alacağından dolayı ortaklığı devir ettiği tarihten sonra doğan amme alacaklardan dolayı sorumluluğunu ortadan kaldırmış ve devir ettiği tarihten sonraki doğan amme alacaklardan dolayı yasal takibe maruz kalmasını önlemiştir. Başka bir anlatımla hissesini devir eden ortak şirketteki ortaklık dönemine ait amme alacağından sorumluluğu devam etmekte olup, devirden sonra doğan amme alacaklarından sorumluluğu bulunmamaktadır.

Şirketin Hisselerini devir alan ortağın, şirketin devlete olan borçlarından dolayı hem geçmiş dönem borçlarından hem de ortaklığı dönemine ait borçlardan sorumluluğu bulunmaktadır.

II) Limitet Şirketler de Müdür ve Kanuni Temsilci Sıfatıyla Sorumluluk;

Eski Türk Ticaret Kanununda; Limitet şirketlerinin temsil ve yönetimini ile ilgili olarak ortaklar dışında şirket müdürü atanabilmekte ve şirket ortaklarının şirket müdürü olması zorunluluğu bulunmamakta idi.

Yeni Türk Ticaret Kanun; 623. Maddesinde yapılan yeni düzenleme ile Limitet şirketlere, dışarıdan şirket müdürü ataması durumunda şirket ortaklarından birisinin de şirket müdürü olarak atanma zorunluluğu getirilmiş olup. Bu bağlamda, şirket ortaklarından en az birinin elini taşın altına koyma zorunluluğu bulunmaktadır.

Sonuç itibari ile Yeni Türk Ticaret Kanunun, 623. Maddesinde yapılan yeni düzenlemeler çerçevesinde; Şirket ortakları amme alacaklarından dolayı şirkete koydukları sermaye oranında sorumlu olacakları, şirket Müdürü ve kanuni temsilcilerin ise 6183 sayılı Kanun'un mükerrer 35. maddesi uyarınca amme alacaklarının tamamından sorumlu olacaktırlar.

B-) Anonim Şirketlerin Amme Alacaklarında Sorumluluk:

I) Ortaklık nedeni ile Sorumluluk;

Yeni Türk Ticaret Kanun; 329. Maddesinde yapılan yeni düzenlemeler çerçevesinde; Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olmayan ortakları, şirketin devlete olan borçlarından dolayı yalnızca taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olarak sorumlu bulunmakta olup, bunun dışında bir sorumlulukları bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olmayan ortakların şirketin devlete olan borçlarından dolayı şirkette var olan hisselerine haciz uygulanabilecek olup bunun dışında herhangi bir sorumlulukları bulunmamaktadır.

II) Anonim Şirketlerde Müdür ve Kanuni Temsilci Sıfatıyla Sorumluluk;

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 365 inci maddesinde, bazı durumlar hariç anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetilip temsil olunacağı belirtilmiş olup, bu şekilde yönetilen Anonim şirketlerde, yönetim kurulun tamamı amme alacaklarından müşterek müteselsil sorumludurlar.

Anonim şirketlerde ortaklarının yönetim kurulu üyesi olmak istememeleri halinde; Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 359 uncu maddesi çerçevesinde ortak dışı yönetim Kurulu üyeleri atanabilmektedir.

Yönetim kurulu üyeleri haricinde deki kişilere şirketin sevk ve idaresi görevi verebilmek için en az bir yönetim kurulu üyesinin de şirketin sevk ve idaresinden bizzat sorumlu olması gereklidir. Bu bağlamda Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 370 inci maddesi çerçevesinde atanan şirketin sevk ve idaresinden bizzat sorumlu kılınmış kişiler amme alacaklarının tamamından müşterek ve müteselsil sorumlu olacakları, şirketin sevk ve idaresinde yer almayan ortakların ise payları oranında sorumlu olacakları aşikârdır.

Yeni Türk Ticaret kanunda; yapılan yeni düzenlemelerin'' çerçevesinde devletin alacaklarının tahsilinde yeni uygulamaları özetleyecek olursak;

Limitet şirket ortaklarında müdür sıfatı taşımayan ortakların amme alacaklarından dolayı payları oranında sorumlu olduğu, müdür sıfatı taşıyan kişilerin ise amme alacağının tamamından, müşterek ve müteselsil sorumlu olduğu, şirket ortaklarının paylarının devir işlemini Yeni Türk Ticaret Kanununda ortaklık payının devrini düzenleyen 595. Maddesine uygun şekilde yapılması halinde yapılan devir işlemleri Ticaret siciline tescil edilmese bile noter tasdikli devir sözleşmesi tarihi esas alınarak, devir tarihinden sonra yasal takibe maruz kalmayacakları şeklinde düzenlenmiştir. Ancak şunu da belirtmek lazım ki hissesini devir eden ortak şirketteki ortaklık dönemine ait amme alacağından sorumluluğu devam etmekte olup devir alan ortak ise hem geçmiş dönem hem de kendi dönemine ait amme alacağında sorumlu olacaktır.

Anonim şirket ortaklarının şirketin sevk ve idaresinde yer almamaları halinde amme alacaklarından dolayı payları oranında sorumlu olduğu, şirketin sevk ve idaresinde yer alan şirket ortakları ve şirket dışından kişilerin amme alacağının tamamından, müşterek ve müteselsil sorumlu olacaktır.

<http://muhasebeweb.com/>

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA